

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde sağlık alanında eğitim gören gençlerimizin istihdam süreçlerine katılımda yaşadıkları zorlukların ve bu alanlardaki işsizlik sorununun değerlendirilerek gereken tedbirlerin ivedilikle tespiti amacıyla Anayasanın 98. Maddesi ile TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını arz ederim. **09.02.2021**

Dr. Ali ŞEKER

İstanbul Milletvekili

TACETTAN BAYIR
İZMİR MV

Fileyman Gingen
Huda Hu

Yusuf Özkan
Bursa 11/11

Vecdi GÜNDOĞDU
Kırklareli Milletvekili

Hüseyin YILDIZ
Aydn Mr.

Atila SEPTER
Imur M.

~~Negotiating
Chresim~~

~~Agbaba~~
Veli Agbaba
Malatya M.
Almanasyon
Musa

Deniz Yavuzulmaz
Zonguldak Mx.

Turker KAYAN
Kucklauch m.

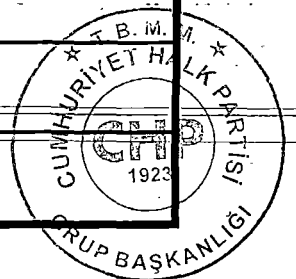
7. 6
Mehmet
Behar
TCT M.

Alpoz Anthony Kadim Durma
Meyson Lokat NY
M 11-2

SSA
Sergeant. Patrick
134 Mr. Dyer

Antalga m.v.

2260 Sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

Vatandaşların nitelikli bir sağlık hizmeti alabilmesi için ülkemizin iyileştirilmiş, nitelikli eğitim almış bir sağlık ordusu ile hizmet vermesi şarttır. Nitelikli sağlık personelinin verdiği hizmetin önemi özellikle COVID-19 pandemisi ile birlikte bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Ancak sağlık alanında gerek kamu sektöründe gerek özel sektörde istihdam edilen personel sayısı, sağlık neferi olarak ülkesine hizmet etmek için bu alanda eğitim alan gençlerimizin sayısının yanında oldukça azdır.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi veri tabanına göre sağlık alanında eğitim almak için yeni kayıt yaptıran lisans öğrencilerinin sayısı 2013/14 eğitim yılında 40.545 iken 2019/20 eğitim yılında 65.737'ye, toplam öğrenci sayısı da 156.638'den 277.472'ye çıkmıştır.

Sağlık Alanında Eğitim Alan Lisans Öğrencileri ve Mezunları (2013-2020)

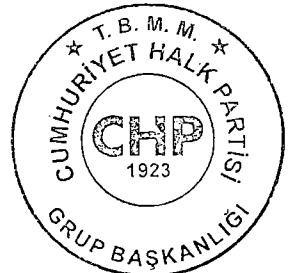
	Yeni Kayıt	Toplam Öğrenci	Mezun
2012/13			19.870
2013/14	40.545	156.638	21.977
2014/15	42.393	177.702	23.750
2015/16	52.216	204.694	27.604
2016/17	50.573	217.692	36.235
2017/18	52.880	235.514	39.376
2018/19	60.604	256.434	42.459
2019/20	65.737	277.472	

Sağlık İstatistikleri Yıllıklarına göre 2009/10 eğitim yılında 61 olan tıp fakültesi sayısının 2018/19 eğitim yılında 96'ya çıktığı, aynı süre zarfında 38 bin olan tıp fakültesi öğrencisi sayısının 90 bine yaklaştığı görülmektedir.

Yıllar İtibarıyla Tıp Fakültesi Öğrenci ve Mezun Sayısı (2009-2020)

	Fakülte Sayısı	Yeni Kayıt	Toplam Öğrenci	Mezun
2009/10	61	7877	38369	5138
2010/11	69	8438	41664	4981
2011/12	72	9332	46383	4949
2012/13	75	10158	51445	5056
2013/14	79	12408	58592	5172
2014/15	83	12449	64859	5175
2015/16	85	13059	71370	6896
2016/17	85	13044	75902	7651
2017/18	94	14555	82865	8530
2018/19	96	15859	89356	9395
2019/20		15360		

Diş hekimliğinde ve eczacılıkta da fakülte, öğrenci ve mezun sayılarının tıp fakültesi öğrenci ve mezun sayılarına benzer bir seyir izlediği görülmektedir.

Yıllar İtibarıyla Dis Hekimliği Fakültesi Öğrenci Sayısı (2009-2020)

	Fakülte Sayısı	Yeni Kayıt	Toplam Öğrenci	Mezun
2009/10	22	1700	7082	950
2010/11	27	1998	7528	1098
2011/12	31	2347	9358	1083
2012/13	35	2908	11133	1299
2013/14	37	3151	12842	1313
2014/15	40	3526	14963	1567
2015/16	43	3825	17027	1710
2016/17	46	4269	18890	2128
2017/18	50	4895	21285	2584
2018/19	63	6612	24896	2980
2019/20		6831		

Yıllar İtibarıyla Eczacılık Fakültesi Öğrenci Sayısı

	Fakülte Sayısı	Yeni Kayıt	Toplam Öğrenci	Mezun
2009/10	12	1265	5821	815
2010/11	15	1421	6368	998
2011/12	19	1483	7069	1016
2012/13	20	1624	7693	1111
2013/14	23	1844	8373	1118
2014/15	24	2017	9212	1227
2015/16	25	2135	10108	1304
2016/17	29	2319	10905	1448
2017/18	31	2613	11953	1545
2018/19	35	3605	13943	1723
2019/20		3602		

Hemşirelik ve hasta bakımı ile ilgili lisans programlarında da hali hazırda 86 bin öğrenci eğitim almaktadır. Bu sayı 7 yıl önceki sayının yaklaşık iki katına yakındır.

Hemşirelik ve Hasta Bakımı Alanındaki Öğrenci ve Mezun Sayıları

	Yeni Kayıt	Toplam Öğrenci	Mezun
2012/13			10842
2013/14	13528	45998	11955
2014/15	16777	64042	10809
2015/16	19361	71987	12228
2016/17	21103	78846	17810
2017/18	19597	79950	18447
2018/19	21785	83194	18242
2019/20	22304	86415	

YÖK Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi verilerine göre terapi ve rehabilitasyon alanındaki yeni kayıt alınan lisans öğrencilerinin sayısı 2013 yılından bugüne iki katından fazla artış göstermiştir. Buna paralel olarak toplam öğrenci sayısı da 16 binden 45 bine çıkmıştır. Bu öğrenci artışı da yıllık 7500 mezun verilmesi anlamına gelmektedir.

Terapi ve Rehabilitasyon Alanındaki Lisans Öğrencisi Sayısı
(2013-2020)

	Yeni Kayıt	Toplam Öğrenci	Mezun
2012/13			1558
2013/14	5372	16136	1956
2014/15	6555	21182	2897
2015/16	8335	26456	3951
2016/17	8854	30212	5411
2017/18	9944	35545	6214
2018/19	11215	40296	7565
2019/20	13292	45727	

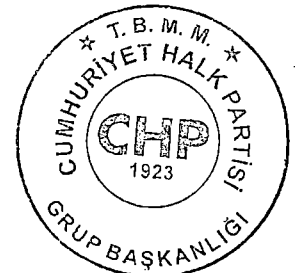
Sağlık alanında eğitim alan öğrencilerdeki artış yalnızca lisans öğrencilerinde olmamıştır. Hem sayısal hem oransal olarak lisanstan daha çok önlisans öğrencilerinde artış olmuştur. 2013 yılında yaklaşık 29 bin olan yeni kayıt önlisans öğrenci sayısı 2019/20 eğitim yılında 70 bine, 57 bin olan toplam öğrenci sayısı 146 bine çıkmıştır.

Sağlık Alanında Önlisans Öğrenci ve Mezun Sayıları

	Yeni Kayıt	Toplam Öğrenci	Mezun
2012/13			10048
2013/14	28889	57634	13694
2014/15	38868	83304	20120
2015/16	49227	106343	29993
2016/17	49238	122766	39653
2017/18	47223	130123	42430
2018/19	64941	146805	43806
2019/20	70364	168464	

Sağlık Bakanlığının istatistik yıllıklarında diğer sağlık personeli olarak gösterilen sağlık çalışanlarına şu meslekler dahil edilmektedir: Ameliyat teknisyeni, anestezi teknisyeni, biyolog, çevre sağlığı teknisyeni, çocuk gelişimcisi, diş protez teknisyeni, diş teknisyeni, diyetisyen, fizik tedavi teknisyeni, fizikoterapist, fizyoterapist, ilk ve acil yardım teknisyeni, ilk ve acil yardım teknikeri, kalp akciğer pompa çalışma teknisyeni, laboratuvar teknikeri, laboratuvar teknisyeni, odyolog, odyometri teknikeri, odyometri teknisyeni, ortopedi teknisyeni, patolojik anatomi teknisyeni, perfüzyonik pompa teknisyeni, protez teknisyeni, psikolog, röntgen teknisyeni, sağlık fizikçisi, sağlık savaş memuru, sağlık teknikeri, sağlık teknisyeni, sitopatoloji, sosyal çalışmacı, tıbbi sekreter, tıbbi teknolog, toplum sağlığı teknisyeni.

Lisans ve önlisans eğitimi alanlar gençlerin yanında sağlık meslek lisesi mezunu gençlerin varlığı da ihmal edilmemelidir. AKP iktidarında planlama ve ihtiyaç analizi yapılmadan açılmaları teşvik edilen ve sayıları giderek artan sağlık meslek lisesi mezunu gençler kamu sektöründe de özel sektörde de iş bulamamaktadır. Örneğin 2012-2018 yıllarında yapılan alımlarda Sağlık Bakanlığı adına toplam 54.963 hemşire alınırken bu sayının yalnızca %17 (9809) kadarı lise mezunu hemşirelere ayrılmıştır.

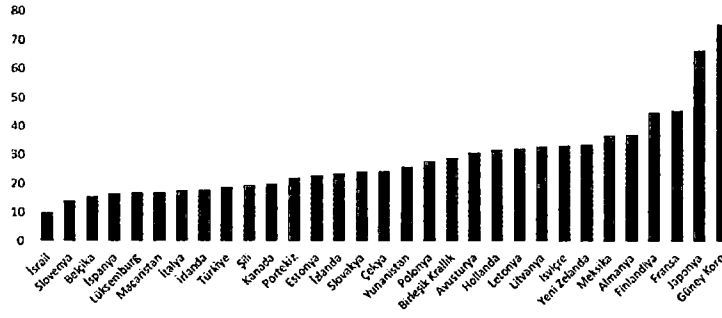
Sağlık Alanında Yükseköğretim ve Fakülte Mezunlarının İstihdam Durumu (2009-2019) (1000 kişi)											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstihdam	282	283	313	346	349	350	379	426	490	532	568
İstihdam	8	7	9	7	8	11	19	27	47	51	65
İstihdam	273	276	305	339	341	339	360	399	442	481	503
İstihdam oranı (%)	2,9	2,5	2,9	2,1	2,4	3,1	5,0	6,3	9,6	9,6	11,4
İstihdam oranı (%)	83,2	84,3	85,0	83,3	83,3	83,1	80,5	77,8	75,9	75,4	73,8
İstihdam oranı (%)	85,7	86,5	87,2	85,1	85,3	85,8	84,8	83,0	83,9	83,4	83,3

Sağlık alanında yükseköğretim ve fakülte mezunlarının istihdamı artarken işsizlik oranları da artmıştır. 2009 yılında %2,9 olan işsizlik oranı 2013 yılına kadar benzer oranlarda seyretse de ilerleyen yıllarda yükselişe geçerek 2019 yılında %11,4 olmuştur.

Genel işsizlik verilerine baktığımızda, genç nüfusta işsizlik oranının %24,9, istihdam oranının ise %30,6 olduğu, işgücüne katılma oranının ise %40,8 seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir.

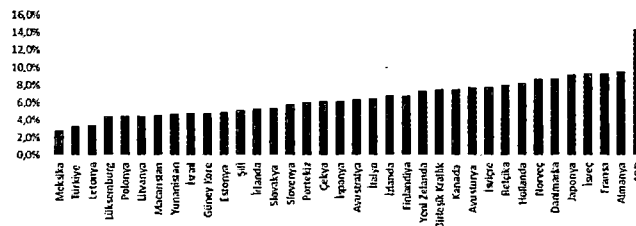
OECD'nin 2017 yılı verilerine göre, 1 milyon kişi başına düşen hastane sayısında birinci sırada 77,55 ile Güney Kore gelirken, Güney Kore'yi 66,39 ile Japonya ve 45,55 ile Fransa takip etmektedir. Türkiye ise 1 milyon kişi başına düşen 19 hastanesiyle 31 ülke arasında 23. sırada yer almaktadır. Ülkemiz sağlık hizmetinin kalitesini ve etkisini artırmak için hastane ve yatak sayısını artırmalı, bu artışa ek olarak sağlık çalışanı istihdamına da ağırlık vermelidir.

Bir Milyon Kişiye Düşen Hastane Sayısı, 2017, OECD

Yine OECD tarafından açıklanan, hükümetlerin zorunlu sağlık harcamalarının ülkelerin gayri safi yurt içi hasılasındaki oranı da bizi benzer bir sonuca götürmektedir. Hükümetlerin sağlık alanı için ayırdığı harcamaların GSYH'deki oranına baktığımızda Türkiye, %3,3 ile 36 ülke arasında sondan ikinci sırada yer almaktadır.

Hükümetlerin Sağlık Harcamalarının GSYH İçindeki Oranı, 2018, OECD

Tüm bu veriler ışığında, içinde bulunduğumuz pandemi ortamı da dikkate alındığında, sağlık alanında eğitim alan gençlerimizin istihdam edilerek vatandaşlarımıza sunulan sağlık hizmetinin daha nitelikli hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Değinilen sebepler doğrultusunda, ülkemizde sağlık alanında farklı branşlarda eğitim alan ve mezun olan gençlerimizin istihdam süreçlerine dahil olarak vatandaşlarımızın nitelikli sağlık hizmeti almasında etkin rol oynayabilmeleri için atılması gereken adımların tespit edilerek, alınması gereken tedbirlerin değerlendirileceği, konunun uzmanları ve paydaşlarının da görüş ve önerilerine başvurulabileceği bir araştırma komisyonunun Meclis çatısı altında kurulması önem arz etmektedir.

